

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. ἀνοιχτός. Τὸ ἀνοιχτός ἀνευ συνθέσεως προσέλαβεν σημ. στερητικήν διὰ τῆς προπαροξυτονίας. Ἰδ. ἀ- στερητ. 2 α.

1) Ὁ μὴ ἀνοιγμένος ἢ ὁ μὴ ἀνοιχθεὶς ἐνθ' ἀν.: Τὸ παράθυρο τὸ ἔχω ἀνάοιχτο Σουδεν. Τὸ γράμ-μαν ἐν' ἀνάνοιχτον Κύπρ. Τὸ νερὸ εἶναι ἀνάοιχτο (δὲν ἠνοιχθῇ ἢ δεξαμενὴ πρὸς ἄρδευσιν) Κόρθ. Κουτὶ ἀνοιχτο Σῦρ. Πόρτα ἀνοιχτη Τρίκκ. Ἀνοιχτο τουλούμι Αὐλωνάρι. Κονίστρ. Ἀνοιγο βαγέμι Μεσσ. Ἀνοιγο κρασί (βραχυλ. ἀντὶ βαρέλλι κρασιού) Τριφυλ. Ἀντίθ. ἀνοιχτός. 2) Ὁ μὴ σκαφεὶς, ὁ μὴ καλλιεργηθεὶς Θράκ. (Μυριόφ.): Ἀνοιχτος μπαχτσές. Ἀν-νοιον χωράφι Ρόδ. 3) Ὁ μὴ ἀνθήσας Κρήτ. Ρόδ.: Ἀν-νοιον δέντρο Ρόδ. || Ἄσμ.

Ὡσὰν τὸ ρόδο τ' ἀνοιχτο, τὸ λουλουδάκι τ' ἄσπρο,
ἔχω κ' ἐγὼ μὲν ἀδερφή, μ' ἀλήθεια δὲ δλανᾶται
Κρήτ. 4) Ὁ μὴ ἐκταθεὶς, ἐπὶ φύλλων ζύμης Πελοπν. (Γελίν.): Δὲν ἐγλύτωσα τὰ φύλλα, τὰ ἔχω ἀνοιχτα ἀκόμα.

Ἀνανός ὁ, Κέρκ. (Ἀργυράδ.) Πελοπν. (Κυνουρ.) Θηλ. Ἀνανοῦ Πελοπν. (Κυνουρ.) Ἀνανίχα Κέρκ. (Ἀργυράδ.) Ἀγνώστου ἐτύμου.

Ὄνομα κύριον ἀπαντῶν εἰς ἐμφθὰς ἐνθ' ἀν.:
Ἀνανός καὶ Ἀνανίχα | τριὰ παιδιὰ ἐκάμαν κ' εἶχα
τὴ Λάλα καὶ τὸ Σκαθαρό | καὶ τὴν κακὴ Ἀκριθα
Ἀργυράδ.

Ἀνανός ψυχομαχάει, | Ἀνανοῦ τὸν ἐρωτάει,
Ἀνανέ μου, σὺ πεθαίνεις, | τὰ παιδιὰ σου ποῦ τ' ἀφίνεις;
Κυνουρ.

ἀνανούριστα ἐπίρρ. Λεξ. Δημητρ. ἀνανάριστα Κρήτ. Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀνανούριστος.

Ἀνευ βαυκαλήματος, χωρὶς νανούρισμα ἐνθ' ἀν.: Φρ. Κοιμᾶται ἀνανάριστα (ὑπνον βαθύν) Κρήτ.

ἀνανούριστος ἐπίθ. πολλαχ. ἀνανάριστος Κρήτ. —Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. Ἐλευθερουδ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *νανουριστός < νανουρίζω.

1) Ὁ μὴ βαυκαλισθεὶς, ἐπὶ νηπίου ἐνθ' ἀν.: Κοιμήθηκε τὸ παιδάκι ἀνανούριστο πολλαχ. 2) Παρημελημένος Λεξ. Ἐλευθερουδ.

ἀνανοῦς ὁ, Καππ. (Σινασσ.) Κάμπ. Κύπρ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Μεγίστ. Πάρ. Χίος —Λεξ. Κορ. Ἀτ. 4,12 Πόππλετ. Βλαστ. Δημητρ. ἀνενοῦς Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀνανοῶ. Ἰδ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνᾶ 22 (1910) 208.

1) Σοβαρὰ σκέψις, βαθεῖα κρίσις ἐνθ' ἀν.: Φρ. Τέτοια δουλειὰ θέλει νοῦ καὶ ἀνανοῦ Λεξ. Δημητρ. Ἐδῶ χρειάζεται νοῦς καὶ ἀνανοῦς Χίος Αὐτὸ τὸ πράγμα θέλει νοῦν καὶ ἀνανοῦν αὐτόθ. Ὁ δεῖνα ἔχει νοῦν καὶ ἀνανοῦν (ἐπὶ τοῦ νουνεχοῦς) Κύπρ. Μεγίστ. Ἐχει νοῦ καὶ ἀνανοῦ καὶ κόντρα νοῦ (ἐπὶ τοῦ εὐφρεστάτου) Λακων. Ἐχει νοῦν καὶ ἀνανοῦν καὶ ὁ κόλος του μάδια (ἐπὶ τοῦ πανούργου) Κάμπ. Νοῦς τῷ ἀνανοῦς! (οὕτω λέγει μητέρα κινουσα δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ διὰ τῆς χειρὸς τὴν πλεξίδα τῆς κόρης τῆς εὐχομένη εἰς αὐτὴν νὰ ἔχη κατὰ τὸν βίον τῆς πολλὴν φρόνησιν) Κύπρ. Νοῦν ἔχει, ἀνανοῦν ἐν ἔχει (ἐπὶ τοῦ ἐπιπολαίου) Λιβύσσ. || Γνωμ. Ποῦ νοῦ ἔχει καὶ ἀνενοῦ δὲν ἔχει, κακὴ ὥρα ἔς τὸ νοῦ πῶχει (ὅταν εἶναι κἀνεὶς ἐξυπνος, ἀλλὰ δὲν κάμνει καθὼς πρέπει τὰς ἐργασίας του ἢ λησμονεῖ) Ἀπύρανθ.

2) Τὸ ἄλλας ποῦ ἐπιπάσσεται εἰς τὸ ἀρτιγέννητον βρέφος διὰ νὰ ἀποκτήσῃ, καθὼς πιστεύεται, φρόνησιν. (Εὐθύς ὡς γεννηθῇ τὸ παιδίον, δύο καλοὶ ἄνθρωποι κοπανίζουν ἐντὸς δύο ἡμερῶν ἄλλας καλοῦντες νοῦν τοῦ ἐνὸς ἡμετέρου καὶ

ἀνανοῦν τοῦ ἐτέρου. Μὲ τὸν νοῦν καὶ τὸν ἀνανοῦν ἀλατίζουν αὐτὸ) Κύπρ.

ἀνανοῶ Λεξ. Βλαστ. Πρω. ἀνανοῶ Λεξ. Μπριγκ. ἀνανοῶ κεφαλλ. —Λεξ. Μπριγκ. Μέσ. ἀνανοῦμαι Κύθηρ. Πελοπν. (Μάν.) —ΝΣαντοριν. Ἀγγελοκρούστ. 9 —Λεξ. Κορ. Ἀτ. 4,12 Πόππλετ. Πρω. Βλαστ. ἀνανοῦμι Θράκ. (Αἰν.) ἀνανοῦμαι Κρήτ. ἀνανοῦμαι Καππ. (Σινασσ.) ἄνανοῦμαι Καππ. (Φάρασ.) ἀνανοῦμαι Ζάκ. Κέρκ. —ΚΘεοτόκ. Καραβέλ. 36 —Λεξ. Δημητρ. ἀνανοῦμαι Πελοπν. (Λακων. Μάν.) ἀνανοῦμαι κεφαλλ. Πελοπν. (Λακων. Τριφυλ.) —ΣΜατσούκ. Γλυκοχαράμ. 77 —Λεξ. Πρω. Δημητρ. ἀνανοῦμαι κεφαλλ. ἀνανοῦμαι Παξ. Ἀόρ. ἀνανοῦθηκα πολλαχ. ἀνανοῦθηκα Παξ.

Τὸ μεταγν. ἀνανοῶ. Περὶ τῆς λ. ἰδ. ΒΦάβην ἐν Ἀθηνᾶ 27 (1915) Λεξικογρ. Ἀρχ. 149 κέξ. Ὁ τύπ. ἀνανοῦμαι καὶ ἐν κειμένῳ Ἀθω τοῦ 16ου αἰῶνος «τί καθέζεσαι; τί ἀνανοῦσαι;» Ὁ τύπ. ἀνανοῦμαι ἐκ τοῦ κατ' ἀναγραμ-ματισμὸν σχηματισθέντος ἀορ. ἀνανοῦθηκα.

1) Διανοῦμαι, σκέπτομαι Καππ. (Σινασσ. Φάρασ.) Κέρκ. κεφαλλ. Πελοπν. (Λακων.) —ΑΒαλαωρ. Ἐργα 3,210 ΝΣαντοριν. ἐνθ' ἀν. —Λεξ. Κορ. ἐνθ' ἀν. Βλαστ. Πρω. Δημητρ.: Ἀργὰ τὸ ἀνανοῦθηκα Λακων. Νὰ μὴν ἀνανοῦμαστε γιὰ τὸν ἑαυτό μας κεφαλλ. Ἀνανοῦτον ἐκεῖνα ποῦ εἶδε κ' ἤκουσε Σινασσ. Τὸ ἀνανοῦμαι καὶ βαρύνει ἢ ψυχὴ μου ΝΣαντοριν. ἐνθ' ἀν. || Ἄσμ.

Στέκω καὶ συλλογίζομαι καὶ ἀνανοῦμαι τώρα
Λεξ. Δημητρ.

Ἐπεσα καὶ κοιμήθηκα, | τὴ νύχτ' ἀνανοῦθηκα,
τὸ λόγο ἀναθυμήθηκα

Λακων. —Ποίημ.

Στοιχεῖο τῆς γῆς περήφανο βουλήθηκε νὰ φτάσῃ
τὰ σύγνεφα μὲ τὰ κλαριά, τὸν ἄδῃ μὲ τὴ ρίζα,
καὶ δὲν ἀνανοῦθηκα ποῦ ὁ χαλαστής ὁ χρόνος
τοῦ ἔχε φωλιάσει ἔς τὴν καρδιά καὶ τῶσκαφτε λαγοῦμι

ΑΒαλαωρ. ἐνθ' ἀν. Ἡ σημ. καὶ μεταγν. Πβ. Ξενοφ. Ἐφές. 1,11 «ἀλλήλοισι περιφύοντες ἕκαστοι πολλὰ ἀνανοῦντες». Συνών. ἀναλογίζομαι 1, συλλογίζομαι.

2) Αἰσθάνομαι, ἀντιλαμβάνομαι, ἐννοῶ Ζάκ. Θράκ. (Αἰν.) κεφαλλ. Κρήτ. Πελοπν. (Λακων. Μάν.) —ΚΘεοτόκ. ἐνθ' ἀν. —Λεξ. Πόππλετ. Μπριγκ. Βλαστ. Δημητρ.: Ἀνανοῦθηκα πῶς ἔκαμε πολὺ ἀνόητα κεφαλλ. Τὸ γουνῶ καὶ δὲν ἀνανοῦνται αὐτόθ. Τὸ ἀνανοῦθηκα ἀργὰ αὐτόθ. Τόσο γαῖο δὲ βοροῦσες ν' ἀνανοῦθῃς Λακων. Ἀνανοῦθηκα κ' ἔπεσε ἓνα δουφένι Μάν. Ἐκεῖ ποῦ μιλούσαμε ἀνανοῦθηκα καὶ βάρεσε ἡ πόρτα αὐτόθ. Ἀνανοῦθηκα τί μοῦ εἶπες Λεξ. Δημητρ. Κάνουμε κάνουμε σὲ τούτη τὴ ζωὴ σὰ νὰ μᾶστε γὰ πάντα μας ἔς τὴ γῆς καὶ δὲν ἀνανοῦνται ποῦ μοναχὰ διαβαίνουμε ΚΘεοτόκ. ἐνθ' ἀν. || Γνωμ. Κόρη ξεγελασμένη ἀνανοῦνται τὴ ντροπὴ τῆς καὶ ἂς μὴ τὴν ξέρουν ἄλλοι Λεξ. Δημητρ. || Ἄσμ.

Βρίστω καὶ τὰ μικρὰ παιδιὰ καὶ δὲν ἀνανοῦδα
Κρήτ. Συνών. αἰσθάνομαι 1, καταλαβαίνω, νοιώθω.

β) Παθ. προξενῶ αἰσθησὶν ὑπάρξεως, γίνομαι αἰσθη-τὸς ὅτι ὑπάρχω ΣΜατσούκ. ἐνθ' ἀν.: Ποίημ.

Κι ἀλήθεια τὰ Ἑλληνόπουλλα ποῦ μὴ σταλὰ αἱμάτων
παλαιῶν, γενναίων, ἔς τοὺς φλέβες τοὺς κάποι' ἀνανοῦνται.

3) Φθάνω εἰς ἡλικίαν, καθ' ἣν ἀρχίζει τις νὰ ἐννοῇ Ζάκ. Πελοπν. (Μάν.): Ἀβόδες ἀνανοῦθηκα τέτοιος ἦτανε Μάν.

4) Ἐρχομαι εἰς τὸν ἑαυτόν μου, συνέρχομαι Ζάκ. Κύθηρ. Πελοπν. (Λακων.) —Λεξ. Βλαστ. Δημητρ.: Ἀνανοῦθηκα ἀπὸ τοὺς πόνοὺς Ζάκ. Μόλις τὴν αὐγὴ ἀνανοῦθηκα ἀπὸ τὸ μεθύσι Λεξ. Δημητρ. Συνών. ἀναλογίζομαι 2,

